Ч. 18. Чернівцї, пятниця дня 11. (24.) лютого 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Бесїда посла Романчука,

виголошена при буджетовій дебатї на засїданю палати послів д. 15. лютого 1905 р.

Висока палато! Роздробленем нашого парляменту на малі сторонництва і бознастанним висуванем дрібних партийних справ і поглядів поясняє ся, що навіть теперішна дебата — з виїмком вчерашного дня — будить в сїй палатї лише слабе зацїкавлене, хоч се від трех лїт перша дебата буджетова і до того ще получена з дискусиєю над заявою нового правительства та з иншими двома справами. В теперішній поважній і не тілько для австрийскої держави, але й для цїлої монархії, а навіть для цїлого сьвіта так дуже важній хвили належалоби бодай від провідників великих сторонництв надїяти ся і бажати инших слів. Я, член одного з найменьших сторонництв сеї палати, хоч і заступник одного з найбільших народів держави, не могу вимагати, щоби довша моя бесїда викликала якесь сильнїйше зацїкавлене; длятого буду говорити по можности коротко і просто, хоч і як богато насуває ся менї річий до обговореня, хоч і як богато предмету до говореня могла би менї подати вже сама мартирольоґія мого народу.

Передовсїм вийму з заяви п. президента мінїстрів дві річи, що видають ся менї найважнїйшими. П. президент мінїстрів сказав — по перше, що теперішне правительство є урядниче і що займає до всїх народів австрийскої держави становище найбільшої безсторонности та повного признаня їх індивідуальностий і оправданних національних інтересів.

Ті слова мимо вчерашних пояснень вимагають ще докладнїйшого поясненя, як то Єго ексц. розуміє задачу і становище урядничого правительства. Я належу до тих, що в теперішній хвили урядниче правительство уважають за найвідповіднїйше для Австриї, але лише таке урядниче правительство, котре не тілько до всїх народів відносить ся цїлком безсторонно і предметово, але й в цїлій своїй дїяльности, у всїх своїх дїлах тримає ся лише законів і права, а не задля хвилевих, хочби і важних для него успіхів дає першеньство інтересам одного або поодиноких сторонництв. Правдиво урядниче, справдї безсторонне правительство не повинно для узисканя більшости в палатї побивати ся о прихильність поодиноких сторонництв, воно мусить бути цїлком независиме від всїх сторонництв палати і в кождім випадку робити лиш те, що єму велить найглибше переконане і справедливість. Нехай би навіть через таке поведене в однім чи другім випадку побачило против себе більшість із сторонництв, ведених самолюбством:, всеж таки витревалостию і рішучостию позискає воно вкінци всїх, що стоять на основі справедливости; а ті дадуть єму так сильну моральну підпору так в парляментї як і у населеня, що оконечний успіх не може єго минути. Слабе урядниче правительство, котре піддає ся впливам сторонництв, анї троха не є лїпше від правительства, опертого на сторонництві, ба навіть о стілько ще гірше, що се задля свого виразного характеру більше почуває себе морально спонуканим також і супротив противників заховувати позір обективности.

Пересторогою для п. президента мінїстрів нехай буде істория єго попередника, котрий хоч був також шефом урядничого правительства і завсїгди вказував на єго повну безсторонність, таки не умів визволити ся від впливів сторонництв, так що опісля навіть подорож до галицкої Каноси не могла єго схоронити перед оконечною неудачею. (*Цїлком слушно*).

Друга важна річ в заяві п. президента мінїстрів є те, що він сказав про помирене Нїмцїв з Чехами, при чім застерігає собі самостійні рішеня правительства.

Коли п. президент мінїстрів так гадає взяти ся до ческої справи, як се виходило би з єго заяви, значить, окремо від усїх національних справ в Австриї, то мимо теперішного на око лїпшого настрою ледви чи полагодять навіть сю справу, а тим менше загально австрийску, та мабуть і не богато вдїє, щоби бодай зблизити ся до їх полагоди.

Спір між Нїмцями і Чехами не є відокремленою проявою; він є лише звоном в цїлій низотї національних спорів, котрі обіймають цїлу австрийску державу і також в инших державах мають велику вагу. Длятого й не можна сего спору окремо трактувати, а треба цїлу національну справу в Австриї разом довести до полагоди. Коли би навіть справдї повело ся порішити спір між Нїмцями і Чехами зокрема, то инші національні спори, між Нїмцями і Словінцями, між Нїмцями і Італїйцями, між Італїйцями і Хорватами, між Поляками і Русинами, розгорять ся еще завзятїйше і ще більше дадуть ся в ознаки. Але й полагода спору між Нїмцями і Чехами лекше дасть ся доконати, коли всї національні спори возьме ся разом, бо тогдї противники не будуть стояти самі одні против других, а участь безсторонних третих сторін може мати вплив, що причинить ся до помиреня.

Практично можна би на мою гадку забрати ся до полагоди національної справи таким способом, щоби або з палати послів вибрати окрему національну комісию, не занадто велику, найбільше з 37 членів, або щоби правительство покликало окрему анкету хочби навіть в части зпоза палати. Розуміє ся само собою, що чи в комісиї чи в анкетї мусїли би були заступлені всї народности держави, кожда відповідно до своєї чисельности і з увагою на ріжні сторонництва. Я вже перед трема роками указав було на конечність такої ради; і коли би було стало ся по моїй гадцї, то були би ті три роки не минули так даремно і марно, а було би прийшло бодай до якогось проясненя справи.

Я далекий від такого рожевого погляду, щоби надїяти ся скорого національного спокою в Австриї; всеж таки гадаю, що без полагоди національної справи австрийска держава може тілько хиріти і нидїти, а в кінци мусить загибати. Але на разї ходить лише о те, щоби припинити національну боротьбу та перетворити її більше на суперництво народів на всїх полях національного житя. (*Признаня*).

Коли би на правду взяти ся до полагоди національного спору, то справдило би воно передовсїм тривкійшу спосібність нашого парляменту до працї. Бо що теперішний, по части навіть майже за палкий порив до працї зовсїм еще не вказує на якесь певне уздоровлене парляменту, о тім мабуть переконана більша часть членів сеї палати, а також і правителяство. Такої гадки є мабуть і висока палата панів, коли якраз тепер виступає з ухвалою на зміну нашого реґуляміну. Але анї глубока ученість анї високе становище і високий рід анї велике майно не надає ще спосібности до влучного полїтичного погляду. Хто її не має, так сказати, з природи, той може її набути, безпосередно додивлюючись до справдїшного житя. Але ті панове стоять мабуть за високо, щоби їх око могло так далеко сягати та щоби могли достаточно знати і відчувати житє народу. Вони не добачають, що недуга нашої репрезентациї державної має далеко глибшу причину, нїж щоби її можна вилїчити формалїстикою реґуляміну. Вони позабули також і тую науку, яку могли собі виснувати із сцен, що відограли ся в палатї послів перед семи роками. Вони зле вибрали хвилю по тім досьвідї, який щойно зроблено на Угорщинї, та не звернули уваги на слова, сказані самим Тісою, що в Австриї через тутешні національні відносини реформу реґуляміну далеко ще тяжше перевести, нїж на Угорщинї. Я переконаний, що ухвала високої палати панів займе собі поважне місце в архівах будинку державної ради.

Але так внутрішний стан нашої держави як і зворот, який зайшов на Угорщинї, вимагають парляменту не тілько спосібного до працї, а також кріпкого і поважного. Тількож силу і повагу може парлямент мати лише тодї, коли він виражає правдиву і повну гадку і волю народу. Австрийский парлямент в теперішнїм своїм складї є мимо позірної хвилевої поправи все таки хорий і слабий; але народи австрийскі ще сильні

Ірина К. М. Коралевичівна.

Маскарада.

Новеля з аристократичних кругів.

(Дальше).

В зимовім городї не було нїкого; всї забавляли ся, танцювали в сали головній, пили в буфетї, курили, грали в карти, в білярд в бічних салях. Тільки мельодийні звуки музики долїтали сюди, впрочім в самій глубинї, в кущах азалей, еґзотичних цьвітів з величезним чудовим листем панувала тишина. Тут був воздух сьвіжійший, холоднїйший, хоть і переповнений запахами лїлїй і рож. Електричне сьвітло не так ярке як в прочих салях надавало і так чарівному окруженю ще й неописаної, мякої гармонії нюансів.

А на аксамітній канапі, майже закрита широким листем аруму-калядиї, на-пів лежачи сидїла Туркиня з похиленою на грудях головою, непорушна, мов обезсилена, в глубокій задумі. Проміння електричне гралось — відбивалось в дорогих камінях єї диядему; чорні як гебан кучері мінили ся металевими відтїнями, на високім чолї панував неприступний маєстат. Здавало ся, що не тільки люди, усї ті великі пани - аристократи — достойники сего сьвіта мусять перед сею незнакомою красою клонити голови і віддати їй королївський скиптр, але що й цьвіти і ангели наче хилились перед нею з благаючою, горячою просьбою: „Будь і нашою королевою!“

А тим часом перед нею — клячів малий пазь і своєю ручкою гладив нїжно дорогу шату.

Ґраф Торн мов закаменїлий остановив ся за кущем рож, з палаючими очима, важко дишучи, і загадочний вираз чим раз більше покривав його аристократичне лице.

З початку панувала тишина, аж ось переривав єї нїжний голос пазя, що дрожачи дзвенїв як срібний, надщерблений дзвінок:

— Панї, хто би ви й не були, я вас люблю, і тільки о одно вас молю: вислухайте мене... О, сего не можете менї відмовити... для мене була-б се одинока полекша... так, панї, ви не знаєте, як я терплю...

— Чи се ще маскарада? — поспитала Туркиня тихо, по короткій павзї з ледви замітним глумом, не підносячи голови.

Пазь нервово засьміяв ся.

— Так — відповів з гіркістю — то маскарада мойого житя, що менї душу затроює!... Але ви, мабуть, не хочете вислухати мене, ви, мабуть, гадаєте почути такі любовні визнаня, які привикли чути вже з тисячу разів... так я вам скажу відразу, щоб не було непорозуміня...

— Я знаю — перебила Туркиня, якось дивно усьміхаючись, тихо — ви не мужчина, ви замужна жінка — і мов на силу, з приневоленем додала голоснїйше, майже з якоюсь утаєною погрозою: Ви, ґрафиня Торн!

— Так, се не тайна — відповіла вона з тайним зворушенем, — прецїнь я хочу зложити вам любовне визнянє і мушу! панї — вислухайте мене!

— З відки-ж незнакома Туркиня приходить до такої чести?

І знов заграв на бронзовім личку злобний усьміх, засияла зловіща блискавка в чорних очах.

Ґрафиня задрожала, обома руками обняла колїна Туркинї. — Панї — простогнала — тільки вислухайте, а зрозумієте мене... А коли Туркиня похиливши знов голову на грудь уперто мовчала, вона на хвильку занурила личко в єї дорогій шатї, а потім, не могучи довше опануватись — підняла до неї очи і зложила руки мов до молитви; очи в тій нїмій, сердешній мольбі наповнились сльозами і сльози поволи спливали по білім личку, падали на блискучий шовк одежі Туркинї. Мовчки глядїла хвильку на неї, а потім на-пів відвернувшись і важко оперши голову о поруче канапи сказала тихо:

— Говоріть...

Ґраф Торн нахилив ся з напруженем наперед.

— Вам мусить видаватись се дивним — почала ґрафиня уривисто, — мов в судорогах, тож знайте панї, що тільки вашій незвичайній подібности маєте завдячити сю сцену... Ви зараз з першого погляду, зробили на мене сильне вражінє. Я сама не могла з початку стямити — чому се, а потім скоро, дуже скоро пригадала собі усьо до найменьшої дрібницї... і я довго борола ся з собою, чи висказати перед вами все те, що через цїле житє до тепер наповняло моє серце

і

і здорові та могли би показати ще свою блогодатну силу, коли би мали спромогу вибирати собі найлїпших і найгарнїйших заступників. Длятого не відперто конечна є відповідна часови виборча реформа в напрямі загального і рівного виборчого права. (*Признаня*). Тогдї мала би також австрийска держава приналежну їй перевагу в монархії, а монархія відповідний вплив між державами Европи. (*Цїлком слушно!*) Тогдї — після вгамованя національних спорів і відродженя палати послів через виборчу реформу — настала би також для формального розвитку австрийского парляментаризму пора парляментарного правительства і поправленого реґуляміну. (*Признаня*).

Обіч наших внутрішних австрийских справ перше місце займають тепер наші відносини до угорскої держави. Теперішні трудности є справедливою карою за давні похибки і занедбаня. Треба було тогдї, коли була до того спроможність, забезпечити національне і полїтичне житє немадярских народів народів на Угорщинї, котрі мають більшість населеня, — як трех мілїонів Румунів, трех мілїонів Хорватів і Сербів, двох мілїонів Нїмців і пів мілїона Русинів, — замість полишити їх на змадярщене; а в такім разї інакше була би тепер виглядала і Австрия і цїла монархія. (*Цїлком слушно!*) А тепер лишає ся тілько одно, дати Мадярам до вибору: або установити на справедливій підставі оперту і постійну злуку, без періодичного відновлюваня угоди між обома державами монархії, або зараз, а то аж в пригіднім для Мадярів часї, перевести нерзональну унїю, до котрої так чи сяк колись мусить прийти.

У всякім разї нехай істория з Угорщиною буде для австрийских керманичів бодай наукою на будуче: на Угорщинї лишено всякої опіки немадярскі народи; нехай же, поки час, не попадають в тую саму похибку в Галичинї, та не позбавляють Русинів раз на все правної охорони. (*Признаня*). Як відомо, галицкі Поляки від яких 40 лїт змагають до державноправного відокремленя Галичини. Ті заходи знов тепер кріпше проявляють ся; а побіда Кошута на Угорщинї дуже приходить їм на руку, бо-ж федералїстична Австрия, розуміє ся, на мадярский лад з придавленем слабших народів, є виразно его улюбленою ідеєю. Правда, що галицких Русинів вже близько 40 лїт як віддано на ласку їх сильнїйших противників; але вони боронять ся ще з усїх своїх сил, хоч сю оборону дуже утрудняє їм правительство, раз-враз стаючи по сторонї їх противників — винявши одніcенький випадок виборів до державної ради в р. 1873. Коли би сю полїтику проти Русинів і дальше ведено, коли би правительство так і дальше заходило ся обезсиляти Русинів або дозволяло на такі заходи: то готова прийти хвиля, коли австрийска держава і династия каятись будуть, що кинули на поталу так вірний і все ще таки льояльний народ. (*Признаня і оплески*).

(Конець буде).

Рада державна.

Крізи, що вибухли були послїдними днями в парляментї полагоджено. Президентом палати вибрано наново ґр. Феттера. Він одержав 216 гол., 45 карток віддано порожних, пос. Шенерер 3, а ґр. Штернберґ 2. — Друга кріза вибухла була в комісиї військовій, якої провід приневолений був зложити пос. Лупул. При поновнім виборі після резиґнациї ґр. Людвіґсторфа вибрано таки наново пос. Лупула. На 36 членів комісиї явило ся на виборі 19 і екселєнция, що так соромно провалила ся на Буковинї, удержала ся на давнім урядї всего 11 голосами.

По принятю вибору ґр. Феттера ведено дальше дискусию над контінґентом рекрутів, в якій передше ще промавляли пос. Фресль, Манхет, Чех, Вайхштетер і Ґлєкнер. Першим вчерашним бесїдником був п. Іро і то contra. Він домагав ся нерзональної унїї з Уграми, виокремленя Дальмациї, віддання Боснїї і Герцеґовини Угорщинї, а рівночасно заключеня митової унїї з Нїмеччиною і привернення відносин, що тривали до 1866 р. По промові пос. Гофмана Веленгофа боронив мін. оборони краєвої військову управу від роблених їй поодинокими послами закидів а при тім заявив, що військова процедура карна вже готова. В кінци просить палату ще раз приняти рекрутове предложенє. — На засїданю прочитано внесенє Шенерера, взиваюче правительство до переведеня тихже постулятів, що їх обговорював у своїй промові пос. Іро. Пос. Кубік вніс інтерпеляцию із приводу подій в Росиї, запитуючи мінїстра справ заграничних, яких засобів ужив він у росийского правительства проти подій в Петербурзї, та чи він загалом думає що-небудь зробити, аби спинити варварства, яких видовищем росийска імперия а з окрема королївство польске.

На нинїшнім засїданю перевела палата панів вибір 12 членів трибуналу стану, а після того ведено дальше дебату над військовим предложенем.

*

Рускі посли, як пише кореспонд. „Дїла“, *Н.* — пригадали ся в минувшім тиждни двома промовами п. Василька в комісиї військовій і двома промовами п. Романчука в парляментї. (Мимоходом кажучи, те, що декотрі польскі дневники пишуть о знаменитім вражіню бесїд п. Старжиньского, єсть проста бляґа; ті бесїди анї не зробили вражіня анї не звернули уваги на себе). Шкода тілько, що інтерпеляций рускі посли вносять тепер дуже мало, як коли би на Руси всьо в ладї і панував гаразд. Правда, що мало дістають материялу з краю, а крім того материял, який їм присилають або який знаходять в рускій пресї, не завсїгди єсть у всїх подрібностях досить певний, а се виходить тілько в некористь справи, коли виступає ся з жалобами, які потім покажуть ся неоправданими. Також петиций руских впливає дуже мало, а чейже Русини мають потреб багато, а петицию уложити не така тяжка річ. — Справу тенденцийних процесів полїтичних з остатних часів мають рускі посли піднести чи то в інтерпеляциї чи в иньшій формі. В наступаючім тиждни має при нарадї над побором рекрутів промовляти др. Король, котрому сим разом чейже удасть ся прийти до слова.

Впрочім рускі посли мають досить поля до роботи і в комісиях, бо майже кождий з них належить до кількох комісий. І так п. Романчук належить до 4, п. Василько до 7, Кос до 5, Король до 5, Яворский до 3, Барвіньский до 1, Гладишовский до 2, Пігуляк до 2 комісий. (Барвіньский, Гладишовский і Пігуляк належали ще й до иньших комісий, але, виступивши з Славяньского Союза, декотрі мандати поскладали). До найважнїйшої зі всїх комісий і вимагаючої найбільшої працї, т. є. до буджетової, належать два посли рускі: Романчук і Барвіньский. Нехай же рускі посли і в комісиях звертають все увагу і парляменту і правительства на потреби і кривди руского народу!

Революция в Росиї.

(Конець).

В останних десятилїтях стан робітничий став ся імпонуючою силою і відповідно тому виступає як могутний полїтичний чинник. Однако его послїдний виступ показує, що і він ще не є як слїд з'орґанїзований. Але тому не дивувати ся, а то задля того, що ровень образованя росийского робітника є стосунково дуже низька. Що робітники до активної революциї не були приготовані і з'оружені, се аж надто ясно виказує перебіг страйку, в якому всї полїтичні жаданя являють ся наче-б би були заімпровізовані.

При роботї видко також росийских марксїстів а спеціяльно ревізіонїстів. Як раз ревізіонїзм був тим, що злагодив оттакий марксїзм і економічний матеріялїзм та поставив на рівнї устрій державний з економічними продукцийними відносинами. Марксївску „чисту“ полїтику і борбу економічну проти буржоазиї застановлено. Робітники, капіталїсти, властителї великих посїлостий однодушно домагають ся полїтичних реформ. Таким робом социялїзм і лїбералїзм, хоч в віддїльних рядах, прямують тим самим полїтичним шляхом до тої самої полїтичної цїли.

Вкінци і сьвященик Гапон є дитиною новітного, ідеального, релїґійного напрямку. Зовсїм льоґічною річию являє ся то, що оборонець Толстого а поборник Победоносцева став провідником робітників а Ґоркий провідником революцийного руху.

Теперішний революцийний рух много ріжнить ся від попередного перше всього релятивною масою. Се перший раз в Росиї прийшло до дїйсного полїтичного руху мас. А по друге: В тім руху беруть активну участь всї поступові стани. На всякий отже случай той рух треба вважати першим з'усилем полїтичної революциї мас.

Царизм відносить ся зглядом тої полїтичної революциї зовсїм ворожо. Бо й не може инакше. Вправдї вже оба Александри хотїли дати конституцию а навіть сам Николай II. з початку принціпіяльно не був проти скликаня конституций але на жаль численна царска родина і двірска камариля віднесла над ним побіду. Царизм є не лишень полїтичним, але також і економічним системом. Цар, посїдач звиш сто замків, а в них ведеть ся така господарка, наче-б господар був присутний, хоч цар більшу часть з них через цїле своє житє не відвідує. Господарка на тих замках затрудняє 32.000 слуг і стоїть річно 20 мілїонів рублїв. Царска родина складаєть ся з 33 мужеских членів. Кождий з них побирає річну апанажу в сумі $2^1/_4$ міл. корон. Вони посїдають 14. часть землї в европейскій Росиї, мають 325 палат і замків з 22.000 служащими. На кождого з них припадає по 637 служащих. Зовсїм понятно, що в виду того великі князї жахають ся контролї фінансів а кн. Володимир так тепер лютує в Петербурзї і проливає кров безповинних робітників. Що таке поступованє не ік добру веде, про се нема що і говорити. Вже Карамзин схарактеризував Росию сими словами: „Хочеш одним словом сказати, що дїєть ся в Росиї, то се слово звучати ме: крадуть.“ Се слово можна іще і сьогодня примінити і то до найвисших як і найнизших верств.

в кінци, бачите, улягаю тій дивній силї, що мене до вас притягає...

Коли вас бачу, здаєть ся менї, що бачу давне, на віки утрачене моє щастє єдине, мою марно погибшу любов, перед очима моїми воскресає мій роскішний рай... Ах! Ви так подібні до него, до мого ангела — сокола, і так, як ось тепер поглянули ви на мене, так він подивив ся тодї в останне, пращаючись зі мною...

Панї, менї спаде з серця тягар, той тягар, що давить стільки лїт мою грудь, що затемнював менї весь сьвіт, так, що я не зазнала нї одної щасливої хвильки — як висповідаю вам мою тяжку провину, моє горе, мій гріх, через котрий я втратила все, що менї найдоросше — його любов.

Листє аруму, що спочивало кінчиком на грудях Туркинї, чомусь-то задрожало, однак єї постать оставала непорушною, мов викована з бронзи, — а довгі вії кидали широку тїнь на темне личко.

— Як-же Ви „согрішили“ промовила ледви чутно.

— Гордостию, панї — сказала ґрафиня з горем і дрожачи зі зворушеня із зростаючим жалем говорила дальше:

— Я ще дитиною була, як полюбила його, і сама не знала, що люблю того бідного, малого хлопчину, сина сторожа нашого замку. Він кождого дня приносив менї то китиці незнаних, пахучих цьвітів, то рибки золоті, то якісь дивні забавки власної видумки... На диво моїх ґувернанток я викидала дорогоцїнні іграшки нераз спроваджувані навіть і з заграницї, а бавила ся тими, що він менї приносив... Як він коли в вільнім часї від науки не приходив, я нудила ся страшенно, плакала, а тогдї збігали ся мої товаришки, доньки мінїстрів, та штабових офіцерів, сини ґрафів, князїв, старали ся забавляти мене і бавили ся самі, а я втїкала до моєї комнати, а тамтуди приходила моя ґувернантка, просила мене йти до забави. Я тріпалась, кидалась на землю, кричала, гнївалась... Раз, памятаю, уряджували для мене дїточий баль; менї вичислювано всїх знакомих, котрих запрошено, а я поспитала тільки, чи буде і він, син сторожа. Ґувернантка витріщила очи, батько нахмурив ся і вийшов... навіть льокай стиснув крадки раменами, висуваючись за батьком... а тогдї ґувернантка дальше вичисляла, і я знов, вже зі знетерпеливленем питала за ним. Вона страшно розсердила ся, хотїла представити менї нетактовність мого питаня і недорічність такого бажаня. Я розсердилась також і стягнула скатерть зі стола. Тся дорога посуда розбилась на дрібні кусні на мозаіковім паркетї, і я плачучи заявила, що як він не має на тім балю бути, то я не хочу нїчого.

Від тогди змінилось майже все в нашім замку... і ґувернантка иньша прийшла, і я вже довго, довго не бачила товариша моїх дитинних лїт...

І дальше змінилось знов усе... Ми збіднїли, батько мій утратив майже цїлий свій маєток, — а він, син сторожа, вже осиротїлий повернув з війни оберляйтнантом... і моя любов з дитинних лїт змінилась в правдиву, пристрасну дозріваючої дївочости. Одначе сесю давну отвертість і непогамованість чутя закували неприступні мури гордости... І він не сьмів оказувати менї любови, а мимо того я знала, що він мене любить.

Я мала богато „сьвітлих партий“ передше, а потім, коли ми чим раз більше біднїли, ставали ряди обожателїв і женихів чим раз рідші і тодї з'явив ся ґраф Торн, попросив батька о мою руку — і я зізволила... Тодї з жалю, чи з розпуки оволодїла мною жадоба пімститись за мою безталанну любов.

(Конець буде).

Царизм і его опір проти політичних реформ можна іще собі пояснити з церковно-релїґійного становиска. В Европі дуже часто забувають, що в Росиї є своєрідна теократия. Царизм підпираючи церкву і опираючись на церкві завсе іще є великим авторітетом для мас народних — не для інтелїґенциї, але вона є в великій меньшости. Як довго не просьвітить ся народу, так довго не буде мож дібрати ся до коріня абсолютизму. Але в новійших часах і до того коріня приложено вже сокиру, що є заслугою марксівского руху поміж робітниками. Зза того робітники суть більше активним елементом чим селяни.

Царска теократия звертає вкінци увагу кождого на війну з Японцями. В 1890 і 1891 р. тодїшний престолонаслїдник Николай II. подорожував по східній Азиї. В сїй подорожи, яку описав князь Ухтомский, чорне на білім можна читати, як офіцияльна Росия славить азіятизм та пропаґує паназіятизм як національну проґраму. Не має сумнїву, що той азіятизм богато шкодить европейскому впливови на Росию. Правда при тім виринає питане з огляду на Японцїв, чи паназіятизм, який величав кн. Ухтомский, є азийским чи царским? На всякий случай цар в часї своєї подорожи не завважав темних сторін своєї управи в Азиї, бо інакше не була би его тепер так завела російска військова управа. Слово Карамзіна очевидячки вповнї можна примінити до Азиї і єї управи.

Часто виринає питане, чи народ російский дозрів вже для конституциї. На кождий случай царизм є перезрілий і вже так зігнилий, що его навіть не зовсїм осьвічені маси не можуть більше стравити. О тім відай переконали ся дотеперішні оборонцї царизму, бо часописи, як „Новое Время“, Комарова „Свет“, Мещерского „Ґражданїн“ навзаводи домагають ся европейских реформ. Тільки царизм сам, як показує пролив крови в Петербурзї, нїчого не навчив ся і нїчого не забув. Що найвище можна надїяти ся від нього серед сумних подій, яких справником він сам є, се певного рода сентіментальности... Сей царский сентіменталїзм пригадує на образ Репіна: Страшний тиран Іван Грозний жезлом вбиває власного сина; прямо в божевільній розпуцї цїлує він мертву окровавлену голову сина, але холодний погляд зраджує навіть в тій болючій хвили тільки переминаючий зовнїйний острах. Так і царизм позбавлений сумлїня і людського чути уступить лишень перед силою.

Пер. *О. Сьвітлик.*

Реформа ґрунтових книг.

(Дальше.)

Неправдивий стан ґрунтових книг відбиває ся шкідливо на відносинах правних і суспільнім житю в краю ріжними шляхами. Найважнїйша підстава обороту нерухомостями — віридостойність ґрунтових книг стає захитана. Невпорядкований стан ґрунтових книг витворює обильне жерело нарушуваня в посїданю і ґрунтових спорів а передовсїм скарг о знесене співвласности на случай фікцийної спільної власности. Через ноторичний нелад ґрунтових книг не може населене роздотути дешевого кредиту гіпотечного в кредитових інституциях. Лихий стан ґрунтових книг утруднює також дуже спадкове поступоване, передовсїм опізнює его і збільшує кошти. Так само утруднює він переводжуване еґзекуциї, бо стан книг дуже часто не згоджує ся із дїйсним станом посїданя; під еґзекуцию попадають недвижимости ґрунтові, що або є затягнені на імя зобовязаного або як раз противно — в книгах бувають на зобовязаного вписані недвижимости, які в дїйсности до него не належать.

Найбільш некорисно проявляє ся стан теперішних обставин під зглядом правним і економічним в тім, що дуже часто усуває ся примусово супокійних посїдачів, які про неправильність ґрунтових книг не мають нїякого понятя, а їх власність переливає ся на других тільки через те, що в ґрунтових книгах находили ся хибні вписи.

Тож нема хиба сумнїву, що треба рішучо перевести далекосяглу акцию санацийну, щоб завести в ґрунтових книгах лад, який нинї крайно нарушений, та щоб сю важну інституцию правну, яка наражує сторони на жертви, так уладити, щоб вона функціонувала для хісна населеня правильно та аби піднесла ся до висоти інституциї, вивінуваної публичним довірєм.

Засоби тепер обовязуючих законних приписів, які мали усувати так далеко йдучий розріз між ґрунтовими книгами, а материяльним положенем правним, оказують ся зовсїм невистарчаючими. Для побореня тих специяльних перепон, що не допускають до привернення ладу, треба отже надзвичайних законодатних розпорядків для Галичини й Буковини, які-б сотворили законну основу для переведеня просторих праць санацийних і відповідні до сего адмінїстрацийні зарядженя.

(Конець буде).

Росия й Японія.

Враз із вістками про дрібні перепалки в Манджуриї заповідають депеші також велику морску битву, яку безпроволочно має звести Камімура із ескадрою Рождественского. Рівночасно із военними подіями росте й мирова акция. Бюро Райтера довідує ся навіть, що між воюючими сторонами прийшло вже до порозуміня у всїх точках мир крім висоти военного відшкодованя, яке має заплатити Росия.

Шеф санїтарних віддїлів манджурскої армії Трепов, ґенерал-поручник Трепов помістив у „Русск. Інвалїдї“ ось такі сумовиті обчисленя стану російских хорих і ранених за дотеперішний протяг війни: Від початку війни евакуовано до 14. лютого с. м. до Харбіна, Храбровска, Владивостока загалом 130.000 ранених і хорих салдатів і офіцирів. За той час померло в шпиталях разом 4007 хорих, неспосібними стало 17.722 жовнярів. До европейскої Росиї евакуовано хорих і ранених 9429 мужа. В шпиталях чинної армії було дня 14. січня разом 21.564 мужа. По відчисленю померших, інвалїдів, евакуованих до внутрішної Росиї і осталих дня 14./II. в шпиталях від евакуованих із рейону армії можемо мати приближне число тих, що вернули назад на фронт — 77.727 мужа. Загалом отже опустило вже ряди оперуючої армії невідклично 31.558 мужа із тих, що були поміщені в шпиталях. До того вступило дня 14./II. до шпиталїв ще 21.554 нових хорих і ранених, їх значна частина вилїчить ся, але богато таки помре або бодай буде неспосібною до чинної служби.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 23. лютого 1905.

Личні вісти. Віцемаршалок краєв. др. Ст. Смаль-Стоцкий і пос. Фл. Лупу повернули із Відня із конференциї краєвих видїлів.

Санкціонований закон. Цїсар санкціонував ухвалу буковиньского сойму про забудоване лїсних потоків в дорічю Молдави.

Винайму черновецкого театру довершено остаточно на довірочнім засїданю мійскої ради для 21. лютого. По довгій дебатї, яка вела ся над сею справою, рішено одноголосно (було присутних 30 радних) винаймити мійский театр на трилїтний протяг часу директорови Адольфови Ранценгоферови, признаючи єму в поіменнім голосованю 21 голосами 8 тисяч корон річної субвенциї. Нового директора зовсїм не зобовязано до удержуваня сталої опери, тілько полишено его оцїнцї, чи схоче уряджувати одномісячний оперовий сезон. Цїни місць будуть у новім театрі такі: льожа 12 кор., місце при орхестрі 3 кор., паркетове 2·40 кор., партерове 1·60 кор., перше і другорядне місце бальконове 2 кор., дальші ряди 1 кор., місце сидяче на ґалериї 50 сот. З абонентом буде лучити ся $33^1/_3\%$ обнижене.

Із тов. укр. студ. „Січ“. В суботу д. 4. марта відбуде ся в льокали товариства відчит др. Льва Когута: „Про основи народної господарки“. Початок о год. 8-ій. Гостї пожадані. — За научний кружок *В. Домбровський.*

На конференциї краєвих видїлів у Відни, у якій промавляли також віцем. др. Ст. Смаль-Стоцкий і др. А. Ончул, принято одноголосно отсї резолюциї: I. Теперішного стану автономічних фінансів годї довше удержати і треба его конче основно зреґулювати. II. Через те вносить конференция, щоби держава з одного боку покривала на будуче видатки на цїли кватерунку війска і полїциї із власних фондів а з другого боку, щоб вона правильно переказувала краям значні запомоги із своїх загальних доходів. III. Згадані суми мають бути переказувані після ключа — який установить ся за спільним порозумінем — із спільних посередних і безпосередних державних податків. IV. Конференция взиває правительство, щоб воно стало підпирало змаганя поодиноких королївств і країв до витвореня собі нових жерел доходів. V. В інтересї поступованя сьвідомого своїх цїлий просить конференция правительство, щоб воно для обсад получених з управильненем автономічних фінансів завело в мінїстерстві скарбу окремий департамент, а поки що нехай зарядить відповідні до сего студиї. IV. Для переведеня згаданих засад установляє ся комісию із 17. членів і репрезентантів країв і одного заступника м. Відня, що має приготовити відповідні внесеня для найблизшого збору делеґатів краєвих видїлів.

Конкурс. Староство у Вижници оголошує конкурс на посаду громадского лїкаря для санїтарного округа в Сторонци Путилові із платнею 1200 кор. на рік. До поданя на сю посаду, яку треба вносити найдальше до 15. марта с. р., треба залучити документи управнюючі до виконуваня лїкарскої практики у Австриї та знане мови переважної частини населеня сего округа отже мови рускої і австрийске горожаньство.

„Січ“ у Витилївцї устроює дня 26. лютого с. р. о год. 2 ій попол. представлене: „Вуйко Дьордїй“, комедия в 1. дїї і „Розмова тверезого піяка Василя з горівкою“. Декламациї з Руданьского і Лепкого. Вправи рухові і піснї. Вступ: для інтелїґенциї 50 с., для селян 20 с., для січовиків в лентах 10 сот. Особливо просимо кошових із Шипинцїв, Лужан, Мамаївцїв, Суховерхова, Ошихлїб, Кіцманя і Лашківки, щоби прибули з своїми кошами. — Гаразд! *Митро Кусь*, осавул.

Винахід. Едмунд Моан інжінер в Турині винайшов новий рід льокомотиви, яка через дуже помислову конструкцию лучить незвичайну швидкість із дуже малими видатками.

Дволїтна служба військова. Військова комісия французкої палати депутованих приняла en bloc закон про дволїтну військову службу, ухвалений вже перед тим сенатом.

Розрухи против Вірменів. В недїлю нападали уоружні магометани по ріжних місцях міста Батум на Вірменів. Є богато ранених і вбитих. Населене дуже заворушене. Рух спинено. Причиною нападів лична німста.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Карапчів н. Чер. відбудуть ся дня 26. лютого 1905 о пів до 3-ої по полудни у читальнянім будинку. Дневний порядок: 1. Прочитане білянсу за рік 1904. 2. Вибір двох членів до старшини. 3. Іменоване писара. 4. Продовжене речинця довжн. 5. Вільні внесеня і запитаня. Просить каса одного делеґата вислати, бо дуже горяча справа при сих загальних зборах буде. — *Старшина.*

Загальні збори читальнї „Рускої Бесїди“ в Карапчеві н. Чер. (Вали) відбудуть ся дня 26. лютого 1905 о годинї пів до 1-ої попол. у власнім читальнянім будинку із звичайним дневним порядком. — Від видїлу читальнї „Рускої Бесїди“ в Карапчеві над Чер.: *Лазар Ончул*, голова.

Позір! В недїлю дня 26. лютого с. р. о 12-ій годинї в полудни відбудуть ся в Мариничах загальні збори тов. „Січ“ за рік 1904 в домі господаря Танасія Чевюка з отсим дневним порядком: 1. Відкрите зборів. 2. Вибір предсїдателя і покликане секретарів. 3. Обрахунок за рік 1904. 4. Вибір старшини „Січи“. 5. Ухвалене річної вкладки на рік 1905. 7. Приняте евентуальне виключене деяких членів. 7. Вільні внесеня. — За старшину: *Ілія риц. де Тевтул*, кошовий, *Василь Космачук*, писар.

Подяка. Вечерок з танцями устроєний серетским тов. „Руска Школа“ і „Руска Бурса“ дня 4. лютого б. р. приніс чистого зиску 300 кор., який призначений на „Руску Бурсу в Серетї“. До того зиску причинили ся слїдуючі вп. добродїї своїми датками й наддатками в коронах: Кароль Мацилїньский ц. к. нотар 20, Адельсберґ посїд. дібр 18, Емануиль Бавман 12, Николай де Василько 10, др. Антін Невечержал 10, Александер Сал. Шрайбер 10, Кальман Гехт 10, Серетске товар. кредитове й Ісак Бераль 10, Уніоне тов. кредитове і щадниче 10, Інес Байль 10, Арон Ґотлїб 10, І. Крипфль 6, Комерц. тов. кред. і щадниче 6, Франц Байль 6, Йосиф Мінц 5, Саломон Парізер 5, Парізер уряд. банк. 5, о. Василь Ісопескул 5, Волод. Михальский 5, Рено надуч. 5, др. Вол. Филипович 5, о. Вербовский 5, о. Симиґіновский 5, Авраам Ахнер 5, Омелян Попович 5, Володислав Яворский 5, др. І. Кон 5, Суханек інсп. 5, Едвард Сальтер 5, Давид Лейб Крафт 4, Якоб Клявзнер 4, Герман Грауер 4, Нахман Крафт 4, Ізідор Брунвасер 4, Андрей Манісалї 4, Юрій Смокот 4, Н. Н. власт. дібр 3, Йоахим Бераль 3, др. Бляштайн 3, Авраам Крафт 2, Лейзер Адлер 2, Мендель Бераль, Мойсей Лякнер, Самуїл Рапапорт, Давид Бераль, Іванович, др. Друкер, Шандру, Миронович, І. Манескул, К. Урсакі, В. Балїнтескул, І. Поклїтар, Н. Лабій, В. Солонар, І. Тофан, С. Ахнер, М. Бераль і В. Шміґельский. Рув, В. Косман, Ф. Горовіц, Сус. Ляст, В. Брілянт, От. Лінде, Манц, др. Попескул і Гаврищук. Разом 317 кор., за що видїл тов. „Руска Бурса в Серетї“ отсим всїм вп. жертвителям найсердечнїйшу подяку виражає. — За видїл тов. „Руска Бурса в Серетї“: *А. Малик*, голова, *Іля Лакуста*, секретар.

Заряд друкарнї „Рускої Ради“ звертає увагу інтересованих, що **всякі друксорти** висилає **лиш за попереднім надісланем належитости або за послїплатою.**

НАУКА, ШТУКА І ЛЇТЕРАТУРА.

„Український декляматор“. Як доносить „Кіевская Старина“, главное управлене по дїлам печати дало дозвіл видавництву книжок „Современникъ“ видати збірник добірних українських поезий для декламациї. До збірника увійде богато українських орнаментів і портретів українських писателїв і артистів.

Конкурсові нагороди „Кіевскої Старины“ за українські повісти. Редакция місячника „Кіевская Старина“ (котрий від черги лїт друкує в кождім числї бодай оден белетристичний твір в українській мові) розписала була в початку 1904 р. конкурс на премії українських творів белетристичних. До кінця визначеного речинця (до 1. ст. ст. падолиста 1904) увійшло 27 рукописий. Одна з них (під девізою Excelsior) була написана так нечитко, що єї треба було виключити, а з решти 26 судиї узнали три повісти гідними половинної премії (50 рублїв за аркуш друку), а то: повісти „Голота“ під девізою „На то й лихо, щоб з тим лихом битись“, повісти „Vae victis“ під девізою „Оріон“ і повісти „Під мінаретами“ під девізою „Fiat lux“. По отвореню куверт назначених тими девізами показало ся, що автором першої повісти є. В. Винниченко, другої М. Чернявский, третьої М. Коцюбиньский (всї три з російскої України, знані вже писателї). В 1-ій сегорічній книжцї (за січень) „Кіевская Старина“ подала вже половину першої нагородженої повісти „Голота“. — Рівночасно редакция розписує новий конкурс на 1905 рік з такими услівями: 1. За найлучші оповіданя, повісти і поеми, написані по українськи, авторам дадуть ся нагороди: перша по 100 рублїв, друга по 75 а трета по 50 за аркуш друку (16 сторін 8-ки). 3. Повісти, оповіданя і поеми мусять бути ориґінальні а не перекладні або перероблені. 3. Авторам лишає ся довільний вибір тем і сюжетів. 4. Речинець найпізнїйше день 1. жовтня 1905 р. 5. Рукописи мусять бути переписані не рукою автора і без его імени, а тілько з девізою, при чім треба в запечатаній куверті, надписаній тою девізою, подати докладно свою адресу.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

В мясниці поручає новости для Пань і Панів.

Вахлярі наймоднїйших виробів з т. зв. перлової шкаралупи з струсевими перами, Marabout, Pointlace, соломкові і з ґази білі в ріжних красках від найдорозших до найдешевших.

Вступ на баль послїдна новість великий вибір.

Рукавички Glacé, шовкові гладкі т. зв. ajour Muskelüre ріжної величини.

Паньчохи і зарукавки шовкові, півшовкові, гладкі, білі і в ріжних модних красках.

Черевики балеві, лякерки, білі Glacé, золоті, Chevreaux з гафтом або без него, цїжемки і півчеревики.

Хусточки до носа шовкові, гладкі, або гафтовані, з батисту полотна в ріжних модних красках.

Капелюхи і краватки, атласові кляки, цилїндри, балеві наймоднїйші краватки.

Мужескі сорочки сальонові, з піковими і шовковими передами, ковнярики, маншети найновійшого рода

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів І. Г. Іта фабрикатів з фільцу, льодену, у Відни, і Осипа Піхлера і Синів в Ґрацу Борсоліна в Александриї. Найбільший вибір плїшу і т. и. в ріжних фасонах.

Знижені цїни товарів футряних і артикулів зимових.

Футряні боа правдиві перскі, з куни, ласиці, кретові ріжного рода футра медвежі — до того відповідні муфи для дївчат і дїтий. Футряні і суконні шапки, кучми т. зв. Persianer, Sealskin, Nutria як також барети для дївчат і дам ріжної наймоднїйшої сорти.

Вовняні і зимові товари. Правдиве біле систему Єґера, др. Лямана, вовняні калїсони і майтки, рукавички, огрівачі колїн і пульсів, паньчохи, хусточки з Хемілї, вовняні шапочки чепцї для дївчат і дїтий — загортки на колїна до подорожи і т. д.

Конфекция дїточої одїжи, як жакети, плащики до того капузи, ковнярики, все після найновійшої моди.

Товари обувяні. Склад американьских черевиків фабрики обуви Антона Чапека у Відни. Найбільший вибір ріжнодної обуви для панів, пан, дїтий. Черевики з Chevreaux Boxcalf, з телячої сатинованої шкіри і т. п. лякери, черевики до ховзаня. Все з найлїпшої сорти. Чоботи фільцові, до польованя, взагалї ріжна обув.

Кальоші і черевики до снїгу найлїпші фабрикати.

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. Товари котрі не подобають ся, приймаю назад.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване в обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладчиків податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чекаму Щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жаданя звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „ДНІСТЕР“ своїм членам **на 6%**; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 17 лїт; при 30 ратах ½річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки **5%**; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „ДНІСТРА“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „ДНІСТРІ“

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дот епер уділив „ДНІСТЕР“ на церкви, бурси, школи і т. д. **317·38** кор.

Стан фондів Товариства кредит. „Днїстер“ 31. грудня 1904

Вкладки . . .	1,783.673 кор.	Позички уділені .	1,616.402 кор.
Уділи членьскі	133.117 „	Цїнні папери . .	123.627 „
Ф. резервовий		Льокациї . . .	169.456 „
і иньші . . .	26.576 „	На рах. біжучім	81.968 „

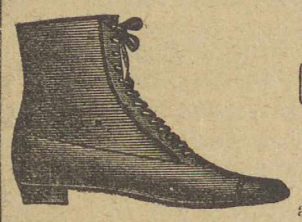

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

РАМИ до образів і фотоґрафій

до сьвятих і сьвітских образів паспарту і вироби переплетничі

найдешевше у

Б. Бальтера

Чернівці, улиця Почтова ч. 5.

в забудованю біржи побіч готелю Ґотлїба.

(8—10)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Француза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона **80** сот. 10 фляконів (фляшоцок) **8** кор. з оплатою і опакованем.

— (—?)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“

отворена

в недїлю і сьвята від ½11 до ½1 год. попол.

Друкарня „Рускої Ради“

виконує

всїлякі роботи друкарскі

скоро і дешево.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

60 (10—0) н.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю Впов. П. Т. Публику, що я

кромі істнуючого вже мого склепу ювилярского,

в Чернівцях, Ринок ч. 9,

отворив ще

ФІЛІЮ

при улици Паньскій число 15

і удержую там великий склад стїнних, столових і кишенкових годинників, із золота срібла нїклю, стали з преціозними верками. іменно т. зв. „International-Watsch in Schaffhausen“ „Longines“, „Omega“ „Roskopf-Patent“ і богато иньших ріжнородних сорт.

Рівночасно заявляю, що принимаю нові роботи як і репарациї ювилерскі, в золотї. сріблї, так в Ринку під ч. 9, як і при Паньскій улици ч. 15, де також ріжнородні замовленя як хронометри, репитацийні годинники взагалї всїлякі старинности лагоджу як найточнїйше і під ґаранциєю

Надію ся проте, що Вп. П. Т. Публика як до тепер так і на дальше волить ласкаво мене підпирати, а при закупнї подарунків на різдво або на новий рік, мої склепи не омине, а пересьвідчивши ся о великім виборі товарів, дешевости цїн і тетельній обслузї, вийде зних вдоволена.

Поручаючи ся ласкавим зглядам, пишу ся з поважанем

Кароль Шульц, ювилер і годинникар

заприсяжний знаток ц. к. суду.

63 (12—15) н. с.

Марка охоронна: **котвиця**

LINIMENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний знаменитий **усмирюючий лїк на втиранє** по цїнї 80 сот., 1·40 кор. і 2 кор. можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшах з нашим охронним знаком **„котвиця“** з аптики **Ріхтера** і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві.

46 (19—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празї, улиця Єлисавети ч. 5.

Видає риствотова **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.